Анна Галас

halasann@gmail.com

ЖИВ-БУВ ПІВНИК

Дійові особи

Півник – керамічна статуетка півника, Васильківська майоліка

Дід Захарій – 93 роки

Тоня – дочка Захарія, 55 роки

Левко – син Тоні, 14 років

РуZZкий солдат – солдат-строковик, 19 років

Голоси з радіо

Сцена 1

Дід Захарій:

Вчора мені виповнилося чотирнадцять.
Мама покликала гостей.
Були мої сестри, тітка Галя та дід Гриць.
Його не взяли на війну, бо він сліпий.
Ми їли хліб з цукром.
Де мама дістала цукор, я не знаю.

Левко:

Вчора мені виповнилося чотирнадцять.
Мама спекла пиріг з яблуками.
Я запросив свого друга Женю.
Ще мав прийти дядько Сєва.
Але він кілька днів тому пішов у сусіднє село.
Хотів розвідати обстановку.
Підірвався на міні.

Дід Захарій:

Мій батько зараз на війні.
Мама серцем чує, що його немає.
А я вірю, що живий.
Похоронка не приходила.
Тітці Галі прийшло дві.
Спочатку на чоловіка.
Потім на сина.
Мене на війну не пустили.
Сказали, що замалий.

Левко:

Тато мого друга Жені на війні.
Він за нього дуже переживає.

Я радий, що у мене немає тата.
Я б за нього теж переживав.
Мама мене годує байками.
Каже мій тато був пожежником і загинув як герой.
Але дядько Сєва якось напився і все розповів.
Мама моя була вже не молода, а чоловіка не мала.
От і нагуляла мене десь в місті.
Щоб на старості років самій не бути.

Дід Захарій:

Наш район окупували фашисти.
До нашого села раз зайшли.
Подивилися.
Тут самі жінки і мій сліпий дід.
Пішли собі.
Сидять у райцентрі.
Оточення тримають.
Не вибратися.

Левко:

Наш район окупувати рашисти.
До нашого села не дійшли.
Дядько Сєва казав, що їх тут немає,
бо назву села стільки разів змінювали,
що його сам чорт не знайде.
Він як тільки почув, що вони десь на підході,
вказівники на дорогах позбивав.
Класний був Сєва, хоч і пиячив багато.

Дід Захарій:

Мама думає похоронка не приходить,
бо пошта не працює.

Левко:

Напевно рашисти пошкодили вишку.
Мобільного зв'язку немає, інтернету немає.

Дід Захарій: 1943 рік. Ми в окупації.

Левко: 2022 рік. Ми в окупації.

Сцена 2

*Кімната у сільській хаті. **Дід Захарій** сидить за столом і тримає в руці ложку. Над його головою на поличці стоїть **Півник**. **Тоня** приносить тарілку з борщем та ставить перед **Дідом Захарієм**. **Дід Захарій** з'їдає одну ложку борщу, потім другу. Дивиться на **Тоню**.*

Дід Захарій: Тоня, це шо?

Тоня: Борщ, тату.

Дід Захарій: Та який же борщ? Твоя мама смачніше для свиней готувала. Де сметанка?

Тоня (*тихо*): Де я тобі візьму ту сметанку?

Левко *(дивиться на **Тоню**, потім на **Діда Захарія**)*: Діду, ЮНЕСКО визнало борщ культурною спадщиною без сметани!

Дід Захарій: А шоб їм повилазило! Чого це якась юнеска має вирішувати чи їсти мені борщ зі сметаною, чи ні. *(Звертається до **Півника**)* Ти таке бачив? Геть подуріли! (***Дід Захарій** продовжує бурмотіти собі під ніс, але починає їсти*).

***Тоня** і **Левко** відходять від **Діда Захарія**, щоб він не чув їх розмову.*

Тоня: Чула моя душенька, шо не тре корову продавать.

Левко: Від неї смерділо.

Тоня: Смерділо йому. А їсти тепер шо?

Левко *(знизує плечами)*: Будемо вегетаріанцями.

Тоня: Хочу подивитися, чи ти довго на траві протягнеш. Перший вовком завиєш!

Левко: Потерплю. Скоро прийдуть наші і наваляють цим лаптєногим.

Тоня: Коли то ще буде? Он Валька вчора казала, що райцентрі їхні танки по вулицях як машини їздять.

Левко: Звідки вона може знати? Зв'язку вже тиждень немає. Вигадує твоя Валька, а ти слухаєш.

Десь далеко чути канонаду.

Тоня: Он чуєш як гатять?

Левко *(рішуче)*: Я піду в партизани.

Тоня: Шо? Губи ще в мамчиному молоці, а він в партизани!

Левко: Дід Захарій розповідав, як йому було чотирнадцять, він зв'язним був. Партизани в лісі ховалися, а він до них із завданнями ходив. Чому я не можу?

Тоня: Тоді інші часи були.

Левко: Чого це?

Тоня: Того! А будеш багато говорити, закрию тебе в коморі і будеш там сидіти до перемоги. Краще в свої ганялкі грай. Тоже мені, партизан знайшовся.

Сцена 3

*На сцені стоїть величезне антикварне радіо на ніжках. **Півник** стоїть на радіо. **Дід Захарій** щось у ньому крутить. Радіо гудить, свистить та видає інші звуки. **Дід Захарій** знімає з нього верхню кришку та знову щось крутить. Заходять **Тоня** та **Левко**.*

Тоня: Тату, лишися вже тої старої бандури. Все одно не запрацює.

Дід Захарій: А шо ти пропонуєш? Помирати у тиші? Телебачення не працює, тирнет той ваш хвальоний теж не працює. Шо собі правітєльство думає?

Тоня: В країні криза, тату. Економлять на всьому.

Дід Захарій: Економісти хрєнові. Звідки ж простим людям новини добувати? Може он там в Америках знову в школах стріляють, а ми й не знаємо. *(Звертається до **Півника**)* Правду кажу?

Тоня: Ладно, крути. *(до **Левка**)* Хто його знає, може справді щось накрутить. Після того як дядько Сєва .. *(жестами **Левкові**, як дядько Сєва підірвався на міні)*, у нас … як його… інформаційний вакуум.

Дід Захарій: Шо тим кажеш? Ніякий Сєва мені не кум. Він хотів дуже, як ти родилася, але ми його не взяли. Пив з ким не попадя вже з молоду.

Тоня: Я кажу не кум, а … шум. Шум в домі у дядька Сєви.

Дід Захарій: Знову наклюкався і буянить, старий хрич.

Левко (*до **Тоні***): Може йому сказати про дядьку Сєву?

Тоня: Тільки пікни…

*Радіо тріщить, а потім з'являються голоси. **Дід Захарій** прикладає вухо до радіо і уважно прислухається. **Тоня** і **Левко** уважно слухають.*

Чоловічий голос: Приехали мы туда. Лежали там наши, гражданские, укропы. Нам, короче, сказали добивать их по пути.

Жіночій голос: Угу.

Чоловічий голос: Мы там с парнишкой одним. Я такой думаю, может попробовать кому-то горло перерезать. Хуяк одному. Парнишка тоже. Херово стало мне там.

***Левко** починає нервово гризти нігті.*

Тоня (*Левкові*): Ану не гризай!

Жіночій голос: Ты че еще кому-то горло перерезал?

***Дід Захарій** затуляє долонями вуха **Півнику**. Сам слухає уважно.*

Чоловічий голос: Да, это в самом начале было. Третий день «вечериночки».

Жіночій голос: Ты вот скажи, тебе просто захотелось, и ты перерезал ему горло? Ты его мучал?

***Левко** знову починає гризти нігті. **Тоня** мовчки б'є його по руках.*

Чоловічий голос: Почему я мучал? Просто перерезал ему горло. Когда я еще человеку горло перережу? Я так подумал.

Жіночій голос (*сміється*): Че это у тебя такие фантазии извращенные, а?

Чоловічий голос: Тока никому не рассказывай.

Розмова переривається. З радіо лунають телефонні гудки.

Дід Захарій: Шо це я таке зловив? Якась радіо-вистава? Чи шо? Я так поняв там хтось когось прирізати хотів, так?

Левко *(червоніє від люті, стискає кулаки)*: Яка вистава діду!?

Тоня: А ну циц! *(голосно)* То, видно детектив якийсь.

Дід Захарій: Я так і подумав. Тільки от не поняв, який мотив?

Тоня: Нема мотиву, тато. Він просто маніяк.

Дід Захарій: А дівка та хто? Його подєльніца? Ніколи не чув, щоб у маніяків подєльніци були. *(до **Півника**)* Оце напридумують писаки. (*Хапається за живіт*) Ой, щось в животі закрутило. Тільки б добігти.

***Дід Захарій** бігом вибігає з кімнати.*

Левко: Дід глухий як тетеря, а дивись як бігає.

Тоня: Що це було?

Левко: Схоже дід перехопив телефонний дзвінок. Суки рашистські… Уроди грьобані.

Тоня: Ану не виражайся!

Левко: Та хіба ж не суки?

Тоня *(махає на нього рукою)*: Суки, синку, суки.

Левко *(розглядає радіо)*: Що це за апарат такий? *(бачить напис)* Німецький…

Тоня: То дід колись у дядька Сєви на самогон виміняв.

Левко: А в нього звідки?

Тоня: Казав трофейний. Батько його з Берліна після війни привіз.

Левко: Скомуніздив значить.

Тоня: Та хто ж його знає. А ти свого язика можеш за зубами тримати? Скільки разів тебе просила дідові ні слова про війну! Мало йому однієї було!? Він досі по ночах «Гітлер гапут» кричить.

Левко: Коли я збрехав тобі, що не пив с Женькою пиво, то ти в мене телефон забрала. А сама діду про війну брешеш.

Тоня: Я не брешу. Бережу його серце. Нехай хоч останні дні свої у спокої доживе.

Сцена 4

*Пізній вечір. **Левко** в трусах і в майці підходить до радіо та пробує його включити. З радіо лунає шум. За деякий час чути голоси чоловіків.*

Голос чоловіка 1: Ну че, расскажи, что нового?

Голос чоловіка 2: Наши там уже с ума сходят на передке.

Голос чоловіка 1: Почему?

Голос чоловіка 2: Да их каждый день бомбят. Во-первых, они там уже все деды стали. Во-вторых, как зайцы по норам, понял? Чуть засвистело – они фух-фух – уже под землей.

Левко: Да які ви зайці? Скунси смердючі!

Голос чоловіка 1: Постарели, да, ребятки?

*Заходить **Тоня**. Вона вбрана у верхній одяг, в руках тримає велику повну сумку. Стає поряд та слухає.*

Голос чоловіка 2: У них там кукушка едет, чтоб ты понимал.

Тоня: А ви як думали? Шо ми з квітами вас зустрінемо?

Голос чоловіка 1: С нашей стороны наступательных операций нет?

Голос чоловіка 2: А смысл? Ты приедешь, а тебя разъебут из окопа. Эти люди восемь лет воевали. У них там такие позиции. Гитлер бы позавидовал.

Тоня: Чують, шо їм хвоста скоро підпалять.

Голос чоловіка 1: Значит надо сделать так, чтоб они там под землей и остались.

Голос чоловіка 2: Набери володьку, скажи ему.

Левко: Ага! Подзвони свому дєду бункерному! Хай прийде тебе врятує! Урод кончений!

Голос чоловіка 2: А люди? Кто они там такие? Ночью они ебашат, а днем они мирные. Здесь вообще никому доверять нельзя, может бабка идти с пирожками… А ночью она корректировщик артиллерии…

Розмова переривається.

Левко *(до Тоні)*: Куди це ти серед ночі зібралася?

Тоня: До Вальки тре. Укол їй поставить.

Левко: Який ще укол?

Тоня: От давлєнія.

***Левко** помічає сумку у неї в руках.*

Левко: А в сумці шо? *(принюхується)* Пиріжками пахне.

Тоня: Якими ше пиріжками?

Левко *(знову принюхується)*: З картоплею.

Тоня: Нема там ніяких пиріжків. То дід борщ не доїв. Вальціній свині занесу. Скис, зараза.

Левко: Точно пиріжки.

Тоня: Йди спати. Он дід як хропе, аж стіни ходять.

Левко: Скоро повернешся?

Тоня: Як тільки, так зразу. Йди давай. Я двері закрию на всяк випадок.

Левко: А як русня прийде?

Тоня: А чого їм до нас йти? Унітаз у нас старий, а більше нічого цінного немає. Ну всьо, я пішла. *(Цілує Левка в чоло, він відвертається).*

Левко: Давай тільки без цього.

Тоня: Ладно-ладно. Я ж не при людях.

Сцена 5

Вечір. ***Тоня*** *в кімнаті сама. Крізь шум радіо пробивається пісня «Стефанія» Kalush Orchestra.* ***Тоня*** *танцює та підспівує.*

Тоня:

Якби жінки керували світом,
війни б ніколи не починалися.
Жінка не може відправити на забій
Дитину, яку носила під серцем,
Прикладала до грудей, лікувала від колік.
Яку зацілювувала до нестями.
Якій мастила йодом розбиті колінка.
Якій читала на ніч казочки про козу-дерезу.
Якій прикрашала варені яйця вушками зайчика,
Щоб той хоч щось з'їв.

Заходить ***Левко*** *і деякий час мовчки спостерігає за мамою.* ***Тоня*** *помічає його і зупиняється.*

Тоня: Чуєш, яку гарну пісню зловила.

Левко: Ти круто танцюєш.

Тоня: Я в молоді роки знаєш як відплясувала!

З радіо лунають жіночі голоси. ***Левко*** *і* ***Тоня*** *озираються на радіо.*

Голос жінки 1: Да Бог тебе уже не поможет. путин за ту грязь, что ты лила на него, на хер тебя расстреляет! Слава россии! Только доберутся до тебя. Готовься, сучара!

Голос жінки 2: Мам…

Голос жінки 1: Гори в аду! Сука бандеровская! Ты мне больше не дочь! Сгинь! Висилица тебя ждет.

Тоня *з жахом дивиться на* ***Левка****.*

Тоня: Господи, який жах! То ж твоє дитя, видра!

Левко: Мам, тільки чесно. Ти б мене теж послала?

Тоня: Не кажи дурниць.

Левко: То що? Послала?

Тоня *мовчки хитає головою «ні» і обіймає* ***Левка****. Він не пручається. Заходить* ***Дід Захарій*** *у довгій білій сорочці без штанів****.*** *Дивиться на* ***Тоню*** *та* ***Левка****.*

Дід Захарій: Тьху! Він вже за дівками бігає, а ти все до нього як до дитяти. Та я в його роки!

__Левко__ миттєво встає та відходить від __Тоні__. __Дід Захарій__ прямує до виходу.

Тоня: Ти куди зібрався?

Дід Захарій: От цербер. Кроку не дає ступити. До Сєви схожу.

Тоня *(намагається щось вигадати)*: До якого Сєви? Ніч на дворі.

Дід Захарій: Шось він давно не заходив.

Левко: Діду, вже пізно. Сєва спить.

Дід Захарій: Він так рано не лягає. Безсонніца у нього. І мені шось не спиться.

Тоня: Йой! Згадала! Сєва в місто до сина поїхав!

Дід Захарій: А шоб його заціпило! Надовго?

Тоня: Назавжди. «Старий я» - каже. «Помру, і ніхто не буде знати». От і поїхав.

Дід Захарій: От хрін старий! І навіть не попрощався!

Левко: Машина була на місто. Просив тобі привіт передати. А я забув.

Дід Захарій: Забув він! Кому яке діло до старого! *(Махає на нього рукою і виходить)*

Сцена 6

Ранок. __Дід Захарій__ заходить до кімнати.

Дід Захарій *(оглядається, а потім кричить)*: Маруська! Маруська! *(ходить по кімнаті, заглядає у всі кути, потім звертається до __Півня__)* Куди вона знову поділася з самого ранку? От не сидиться старій вдома.

Моя Маруська – баба-вогонь.
Змолоду такою була.
Як побачив її перший раз,
Так і пропав.
Руса коса до пояса.
Як гляне, то наче ножом в серце.
А бюста якого мала!
Підглядав за нею,
Як вона в річці милась.
Вона якось засікла мене.
І давай мокрою сорочкою
По мордяці полоскати.
Вона мене б’є,
А я від її грудей очі відірвати не можу.
Отак і поженилися.
Дітей народили.
Сина. Як же без сина?
А потім доньку.
Син в місто давно подався.
Бізнес там крутить.
А Тонька з нами. З внуком.

(знову кричить) Маруська! Маруська! Де її чортяки носять? Маруська!

*Заходить **Левко**.*

Левко: Діду, ти шо?

Дід Захарій: Ти не бачив Маруську?

Левко: Кітку?

Дід Захарій: Яку кітку, дурню? Мою Маруську!

Левко *(здивовано)*: Бабу Марію?

Дід Захарій: А кого ж ще.

Левко: Так померла вона.

Дід Захарій: Шо ти городиш? Як померла?

Левко: Так давно вже, діду. Мені роки три було.

***Дід Захарій** завмирає на місці та розглядає все навколо, щось шепоче собі під ніс.*

Дід Захарій: *(ствердно)* Померла. Отутечки в гробі лежала. *(до **Півня**)* Нема нашої Маруськи. Самі ми з тобою лишились. *(До **Левка**. Показує на **Півня**)* То Маруська мені подарила.

Левко: Я знаю, діду.

Дід Захарій: На ювілей.

Левко: Ти розповідав.

Дід Захарій: Казала принесе мені удачу.

Левко: Угу.

Дід Захарій: А сама взяла і померла.

***Дід Захарій** затуляє обличчя руками і схлипує. **Левко** стає поруч і кладе руку йому на плече.*

Сцена 7

*В кімнаті темно, у вікно світить місяць. З'являється силует **Тоні**, яка тихо рухається до вхідних дверей з великою сумкою у руках. **Тоня** майже відкриває двері, як у кімнаті раптово вмикається світло. Від несподіванки **Тоня** скрикує, помічає **Левка**.*

Тоня: А шоб тебе! Я думала то русня поналазила.

Левко: Ти кудись йдеш?

Тоня: До Вальки. Уколи ставити.

Левко: Минулого разу ти під ранок повернулася.

Тоня: Знаєш як то буває, як жінки забалакаються. А Валька вона така. Як присяде на вуха, то не зупинеш.

Левко: А в сумці шо?

Тоня: Та то я свої старі плаття Вальці спакувала. Розкабаніла, не поміщаюся.

Левко: А чого плаття пиріжками пахнуть?

Тоня: А я знаю? Може якось готувала в них. Синтетика так запахи впитує!

Левко: Мам, скажи, ти до партизан ходиш?

Тоня: Яких ше партизан?

Левко: Наших, які в лісі ховаються.

Тоня: Нема там ніяких партизан.

Левко: Є. Я сам бачив.

Тоня: А шо ти пропонуєш? Голодними їх лишити?

Левко: Я піду з тобою.

Тоня: Нікуди ти не підеш!

Левко: Піду.

Тоня: Ні.

Левко: Так.

Тоня: Добре, тільки зі мною. Сам туди не смій ходити.

Левко: Давай сумку понесу.

Тоня *та* ***Левко*** *мовчки виходять.*

Сцена 8

Дід Захарій *сидить на стільці біля столу. На столі стоїть* ***Півень***. ***Дід Захарій*** *гладить його.*

Дід Захарій:

Знаєш, я шось ніяк не второпаю.
Чого Господь мене тут тримає.
Маруськи давно нема.
А я все повзаю по землі.
Толку він мене як від козла молока.
Шо я доброго за своє життя зробив?
От помру я.
Будуть люди біля хати йти.
І що казатимуть?
Тут жив той самий Захарій, який…
Який шо? А?
Бабі Зосі кролів бив,
бо вона від крові мліла?
Викопав сусідові колодязь?
Сина родив?

Так то Маруська мучилась.
Скільки там моїх зусиль?
Три хвилини і готово.
Як я був малий, хотів героєм бути.
Землю від фашистів рятувати.
Хотів гітлера укокошкати.
Навіть пістолета собі нажив.
А він взяв і сам себе.
От я героєм і не став.

*Заходить **Тоня**.*

Тоня: А де Левко?

Дід Захарій: А мені звідки знати? Він мені не докладує.

Тоня: А з ким ти говорив?

Дід Захарій *(показує на **Півня**)*: Так от з ним.

Тоня: От зараза мала. Просила його по-людськи без мене не ходити.

Дід Захарій: Подивись на нього. Довгий як шпала. Кулак як моя голова в молодості, а ти все панькаєшся з ним.

Тоня: Ой, тату.

Дід Захарій: Ойкає вона мені. Мужик має рости мужиком, а не за мамчину спідницю триматися. Та що з ним станеться? Ну наб'ють пику разок-другий. Ладно, пішов я спати.

***Дід Захарій** виходить. Тоня нервово ходить туди-сюди, дивиться на годинник.*

Відчиняються двері.

Тоня: *(криком)* Де тебе чорти носили?

*В двері у дивній зігнутій позі заходить **Левко**. За ним **РуZZкий солдат,** який тримає **Левка** за руку та тримає пістолет біля його скроні. **РуZZкий солдат** невеликого зросту, в старій армійській формі, в одному чоботі. **Тоня** кидається до них, але **РуZZкий солдат** зупиняє її жестом і криком.*

РуZZкий солдат: Стоять, а то вышибу мозги твоему опарышу!

***Тоня** зупиняється.*

Тоня: Відпусти його.

РуZZкий солдат: Ага, щас. Есть еще кто-то в доме?

Тоня: Нема. Тільки я.

РуZZкий солдат: Значит так, мать. Голодный я. Жрать хочу. Дуй на кухню и бегом чего-нить сваргань. А мы с опарышем тут подождем. Только без фокусов, иначе крышка ему.

Тоня: У мене є пиріжки з картоплею.

РуZZкий солдат: Ну нафиг. Сама жри свои пирожки. Слыхал я, как ваши бабы наших пацанов пирожками на тот свет оправляют. Пельмени есть? Сварить по-быстрячку.

Тоня: Нема. Гречка є.

РуZZкий солдат: Фу, греча отстой. Картохи нажарь.

Тоня: Добре. Зараз зроблю.

*До кімнати заходить **Дід Захарій**. В руках у нього пістолет, який він направляє на **Солдата**.*

РуZZкий солдат: Бля, а это чё за чмо вылезло?

Дід Захарій: Це хто? Грабіжник?

Левко: *(викрикує)* Рашист.

Дід Захарій: Фашист?

***Дід Захарій** на мить завмирає, потім оглядається довкола і впевнено бере **Солдата** «на мушку», цілить йому в голову.*

РуZZкий солдат: Ладно дед, хорош выпендриватся. Гони сюда ствол.

Дід Захарій: Шо?

Тоня: Він глухий майже. Не чує.

РуZZкий солдат *(кричить)*: Ствол отдай!

Дід Захарій: Стол отдать? Ти диви, у фашистів столи закінчились.

РуZZкий солдат: Эй, мать, скажи деду, чтоб не дурил.

Тоня: Мать твоя в рязані. Чекає баблішка, шоб жигуля купить. Я тобі не мать, ясно?

РуZZкий солдат: Смотри как оборзела. Дура ты. Укропы вас сдали. Теперь мы тут хозяева, не дошло разве?

Тоня: Не кажи гоп.

РуZZкий солдат: Чё?

Дід Захарій: *(до Тоні)* Мамо, не бійся. Я вас буду захищати. Я знайшов в лісі мертвого німця і забрав у нього пістолет.

***Тоня** та **Левко** здивовано переглядаються.*

РуZZкий солдат: Чё он несет? Какого немца? Правду все-таки говорили, что у вас тут войска НАТО всем руководят. Суки вы продажные.

***Солдат** на мить відпускає **Левка** і робить крок на зустріч **Діду Захарію**, простягає руку, щоб забрати в нього пістолет.*

Дід Захарій *(з переляку закриває очі, кричить)***:** Гітлер капут! *(натискає на курок один раз, потім другий, пістолет не спрацьовує).*

***Тоня** швидко хапає зі столу **Півня** і з розмаху вдаряє **Солдата** по голові. **Солдат** падає без свідомості. **Дід Захарій** відкриває очі та бачить **Солдата** на підлозі.*

Дід Захарій: Мама, я вбив фашиста. Я вас врятував.

***Левко** хоче щось заперечити, але **Тоня** його зупиняє жестом.*

Тоня: Молодець, синку! Ти справжній герой! Пішли, героям треба відпочивати.

***Тоня** виводить **Діда Захарія** за двері. **Левко** розгублено стоїть над тілом **Солдата** із пістолетом в руках. Повертається **Тоня**. В руках вона все ще тримає **Півня**.*

Тоня: *(розгублено)* Він мертвий?

Левко: Як кажуть у нього на родінє «отрицательно проснулся».

***Тоня** присідає біля **Солдата** і з огидою на обличчі намагається намацати пульс.*

Тоня: Слава Богу живий.

Левко: Ти що, жалієш його?

Тоня: Чого б це?

Левко: То чому «Слава Богу»?

Тоня: Якщо він помре, його родичі отримають грошенят на нову машинку. А як живий, ми його військовим при першій можливості передамо, щоб на когось з наших хлопців виміняли. Логічно?

Левко: Логічно.

Тоня: Тільки от кормить його прийдеться, щоб не здох раніше, ніж треба.

Левко: Нам самим їсти нема що, а ти цю свинособаку кормити будеш?

Тоня: А ти що пропонуєш? Голодом морити? Ладно, давай його до стільця прив'яжемо міцно. Ти посторожиш, а я до партизан наших збігаю. Пиріжків їм занесу. Може підкажуть, як його до наших військових переправити можна. Справишся?

Левко: Справлюсь.

Тоня: За дідом дивись. А то він зовсім зв'язок з реальністю втратив. Тільки б не надумав йти гітлера стріляти.

***Левко** обережно витягає у руки **Солдата** пістолет і кладе собі в кишеню штанів.*

Тоня: Ти що робиш? А як вистрілить тобі між ноги?

*Левко витягає пістолет і кладе біля **Півня**.*

Левко: Потім подумаю, куди його.

Сцена 9

***Солдат** сидить на стільці, руки зав'язані за спиною, ноги зв'язані, рот заклеєний скотчем. Заходить **Тоня**.*

Тоня: Значить так! Рот тобі розв'яжу! Але слухай правила! Матом в моєму домі не ругатися. Це раз. Пісні ваші уродські не горланити. Це два. До мене на ви і шопотом. Це три. Все поняв? Махни головою! Будеш буянити, будеш сидіти голодний.

***Тоня** зриває скотч з рота **Солдата**.*

РуZZкий солдат *(викрикує)*: Нас обманули. Мы думали, идем на учения!

Тоня: Ой дивись як заспівав!

РуZZкий солдат: Честное слово! Бросили нас в пекло, а сами слиняли.

Тоня *(награно співчутливо)*: Ой, бідненькі.

РуZZкий солдат: Посмотрите, в чем нас воевать отправили. Командир наш, как почуял, что жареным запахло, прикинулся больным и слинял, понимаете?

Тоня *(награно співчутливо)*: Понимаю, ой, понимаю.

РуZZкий солдат: Я тоже хотел себе ногу сломать, чтоб в меня в часть вернули. В яму с высоты прыгал.

Тоня *(награно співчутливо)*: Ой, боліло, напевно.

РуZZкий солдат: Болело дико, но кости целы остались. А потом я выпал из танка. Они за мной не вернулись, понимаете? Свои же бросили!

Тоня *(награно співчутливо)*: Ой, яка несправедливість!

РуZZкий солдат: Хорошо, что вы понимаете. Я ни в чем не виноват. Вы меня отпустите?

Тоня *(різко)*: Ага. Щас.

РуZZкий солдат: Развяжите, прошу вас.

Тоня: Ти, тварюка рашиська, справді надієшся, що я тебе пожалію? Ти прийшов сюди своїми смердючими ногами вбивати моїх дітей, паплюжити мою землю і хочеш, щоб я тебе відпустила? *(Сміється надривним сміхом)*

РуZZкий солдат: Отпустите меня. Я никого не убивал, клянусь! Ну… Мы ж с вами братские народы.

Тоня: Скажи, хто тобі більше подобається, білка чи криса?

РуZZкий солдат *(здивовано)*: Белка конечно.

Тоня: А чому? Вони ж братские народы. Лапи, очі, хвіст.

РуZZкий солдат: У белки шерсть красивая.

Тоня: Ти крисі хоч пересадку шкіри зроби, вона крисою лишиться. Бо у неї нутро крисяче. А білка у чужий дім не залазить, меблі не гризе, і в кожному куті не гадить. Понятно?

РуZZкий солдат: Нет.

Тоня: От читаєте своїх пушкіних-крилових, читаєте, а в голові як було дві ізвіліни, так і є.

РуZZкий солдат: У меня вообще-то бабка по папиной линии хохлушкой была.

Тоня: Та хоч галушкой! Москалем родився, москалем помреш!

Сцена 10

***Солдат** сидить прив'язаний до стільця. **Тоня** місить тісто для пиріжків.*

РуZZкий солдат: Бабуля моя тоже пироги любила печь.

Тоня: Помовчи, а то тісто не підніметься.

РуZZкий солдат: Вкусные наверное будут.

Тоня: Ти про це не дізнаєшся.

РуZZкий солдат: Для кого вы столько делаете?

Тоня: Для наших хлопців. Щоб мали сили нечисть бити.

*Влітає **Левко**, тримаючи в руках мобільний телефон.*

Левко: Мама, мережа з'явилася! До дядька додзвонився.

Тоня: Та ти що? Де він?

Левко *(дивиться на Солдата):* В безпеці. Казав, що наші на підході.

Тоня: Що пишуть?

Левко: Інтернет майже не ловить.

РуZZкий солдат: Дай хоть мамке позвоню…

Левко: Ага, щас.

Тоня: Мамке, чи командиру?

РуZZкий солдат: Мамке, зуб даю.

Тоня: Номер кажи. Левчику, набери. Зараз поговоримо з тою мамкою.

РуZZкий солдат: 7-495-387-21-34, нет 35 *(закриває очі, згадує)* нет 34.

***Левко** включає гучний зв'язок. Чути гудки. **Мамка** піднімає трубку.*

РуZZкий солдат: Мама, это я! Я живой! Я в плену!

Голос мамки: Что вам надо? *(вимовляє чітко «ч`то», не «што»)*

РуZZкий солдат: Мам, это я. Твой сын.

Голос мамки: Кто вам сказал, что у меня есть сын?

Тоня: Гей ти! Це точно твоя мамка?

РуZZкий солдат: Мамкой клянусь! Моя!

***Тоня** бере трубку.*

Тоня: Слухай, мамка. Твій синка у нас.

Голос мамки: Девушка, вы ошиблись номером.

Тоня: Я йому вухо відріжу.

Голос мамки: А мне то что.

РуZZкий солдат: Мам, спаси меня! Мам! Я жить хочу!

Чути гудки.

Тоня: Може не твоя?

РуZZкий солдат: Моя… точняк… только она так «что» выговаривает…

Тоня: Шо за свиноматки вас плодять, а?

Сцена 11

***Левко** та **Тоня** плетуть маскувальні сітки.*

Левко: Довго нам ще цього лаптя в хаті тримати?

Тоня: Поки наші не прийдуть.

Левко: Від нього смердить гірше, ніж від корови.

Тоня: Там русский дух, там гнилью пахнет.

Левко: Може його в ліс до партизан відправити? Хай би їм окопи рив.

Тоня: Їм і без нього є чим зайнятися. Май терпіння.

Левко: Ти думаєш його обміняють на когось?

Тоня: Я не знаю Але спробувати треба.

Левко: Оту ложку і тарілку, з яких він їсть, ми потім на свалку викинимо.

Тоня: Нащо забруднювати нашу землю? Повезе з собою, там викине.

Левко: Ти йому віриш? Що він не вбивав нікого?

Тоня: Не вірю.

Левко: А якщо його шукати будуть?

Тоня: Кому він потрібен? Одним більше, одним менше. Мамки ще нарожають.

*Заходить **Дід Захарій**.*

Дід Захарій: Шо це ви таке робите?

Левко: Сітку для кікімори.

Дід Захарій: Якої ше кікімори? Зроду в нас не водилися.

Тоня: Від москалів вітром занесло.

Дід Захарій: Тоді треба зловити, а то ліс нам попортять.

Тоня: А ти куди зібрався?

Дід Захарій: Отутечки біля хати посиджу. Подихаю.

Сцена 12

***Левко** та **Тоня** разом закручують сітку. Заходить **Дід Захарій**, швидко підбігає до **Тоні**.*

Дід Захарій (*до **Тоні***): Мамо, тут таке сталося!

Тоня *(до **Левка)*:** Знову діда накрило.

Дід Захарій *(тараторить):* Я вийшов на двір погуляти. Стою, камінцями по бляшанкам б'ю, а тут чую хтось виє.

Левко: Може вовк в лісі?

Дід Захарій: Який там вовк!

Тоня: А хто ж тоді?

Дід Захарій: От і я думаю. Хто ж тоді? Прислухаюся.

Левко: Ти ж майже глухий!

Тоня: Бачиш, дід не в собі. Най вже договорить.

Левко: І що далі?

Дід Захарій: А то в нас в сараї! Де корова наша Зорька стоїть.

Левко: Яка ще Зорька?

Тоня: То корова його мами була.

Дід Захарій: Відкриваю двері, а там Зорьки нема.

Тоня *(нервово)*: І що?

Дід Захарій: Солдат зв'язаний сидить. Я думав фашист.

Левко: Фашист, а хто ще?

Дід Захарій: Я йому рота розв'язую та питаю: «Ві хайст ду?». А він мені по рускі – «я не понимаю.»

Тоня *(нервово)*: А далі що?

Дід Захарій: Я поняв, шо то наш і відпустив його.

***Тоня** та **Левко** миттю вибігають з хати.*

Дід Захарій: Він вже пішов. Казав, що до партизан наших піде.

Сцена 13

***Дід Захарій** сидить в хаті, протирає **Півника**. Чути звуки грому. Забігає змокла **Тоня**.*

Тоня: Левчик не вертався?

Дід Захарій: Ні, не було.

Тоня: Господи, куди ж він подівся.

Дід Захарій: Шо ти знову паніку наводиш?

***Тоня** присідає біля **Діда Захарія**.*

Тоня: Тату, послухай мене уважно. Дивись на мене.

Дід Захарій *(дивиться уважно)*: Як ти на мою Маруську похожа.

Тоня: Тато, в країні війна. Ми в окупації.

Дід Захарій *(на мить зависає)*: Так мамо, я знаю. Я вже дорослий і все розумію.

Тоня (*у відчаї*): О Боже, тату! Це інша війна!

Дід Захарій: Я вбив фашиста. Він отутечки на підлозі валявся.

***Тоня** обіймає **Діда Захарія** і плаче. Відчиняються двері. Першим заходить **РуZZкий солдат,** за ним **Левко**, який тримає пістолет біля скроні **Солдата**.*

Левко: Зловив урода.

Тоня: Де ж ти його знайшов?

Левко: Він же місцевості зовсім не знає. Застряг у болоті.

Тоня: Чого мовчиш, РуZZкий солдат? Думав самий умний?

РуZZкий солдат: Сучка хохляцкая.

***Левко** б'є **Солдата** коліном під зад.*

Левко: Помийник свій закрий!

Тоня: Веди його у сарай.

***Левко**, **Тоня** і **Солдат** виходять.*

Дід Захарій (*до **Півня***): Змучився я. Піду посплю, поки Маруська не вернулася. Не любить вона, коли я байдикую.

Сцена 14

***Левко** заходить до кімнати з пістолетом в руках. Цілиться ним в різні сторони, імітує звуки пострілів.*

Левко:

В грі вбити ворога легко.
В житті складніше.
У діда дах потік.
Взяв і відпустив лаптя.
Я за ним рванув.
Довго шукав.
Швидко бігає, гад.
Я цей край знаю
як власну долоню.
Знайшов його в болоті.
Його по пояс затягнуло.
Ще десять хвилин.
І йому кришка.

Він побачив мене.
Просив врятувати.
А мене як паралізувало.
Стою і дивлюсь.
Щоб він вдавився тим багном.
На мить навіть захотілося
побачити як його ніздрі
заб'ються болотом.
Ніхто навіть знати не буде.
Пропав і пропав.
Потім про Женьку згадав.
Тато його в полоні.
Може вдасться його
на лаптя обміняти.
Витягнув пістолет.
Націлив.
Кинув палку.
Витягнув.

Сцена 15

***Левко** сидить на верху драбини, яка приставлена до хати. **Тоня** тримає драбину. **Левко** клацає по телефону.*

Тоня: Левчику, ну що там?

Левко: Ледве тягне. Зараз спробую.

***Левко** набирає номер.*

Левко: Алло! Алло! Це Левко. Ми живі. Всі. І дід живий. Що наші? Я не почув! На підході? Алло! Алло!

Тоня: Ну що там, синку?

Левко: Обірвало.

Тоня: Що каже?

Левко: Каже, щоб ми трималися. Наші за пару днів мають бути тут.

Тоня: Слава Богу! Тільки щоб про нас не забули!

Чути звуки канонади десь поруч.

Левко: Ото вгатили! Знати би ще хто кого.

***Левко** зверху дивитись кудись.*

Левко: Тримай міцніші. Я злажу.

Тоня: Що там?

Левко: Дід зі своїм півнем навколо хати бігає. Скоро до нього, поки він знову щось не вчудив.

Сцена 16

***Тоня**, **Левко** та **Дід Захарій** сидять в напівтемряві. Вони виснажені і голодні. **Дід Захарій** тримає в руках **Півника**.*

Левко: Пам’ятаєш, мамо, як я потай від тебе зливав в унітаз манну кашу?

Тоня: Так, пам’ятаю. Всі чомусь вважали, що дітям обов’язково потрібно їсти манну кашу. І чого було її в тебе запихати?

Левко: Я б зараз із задоволенням її з’їв.

Дід Захарій: А б Маруськиного борщу навернув. Зі сметаною.

Тоня: А завжди хотіла спробувати устриць.

Левко: Коли ми переможемо, я тебе обов’язково завезу до міста і заведу в найкращий ресторан з устрицями.

Тоня: Ти хоч собі уявляєш, скільки вони коштують?

Левко: Нічого. Зароблю.

Тоня: Може вони справді про нас забули? Може наші хлопці вже давно русню погнали, а ми й не знаємо тут у своїй глушині?

Левко: А може навпаки?

Тоня: Що навпаки? Навіть не думай такого!

Левко: Я й не думаю.

Тоня: І тихо так в останні дні. Чути як комарі кров п’ють.

Левко: Від тої тиші збожеволіти можна.

Дід Захарій: Я хочете я вам казку розкажу? Про Півника.

Тоня: Що то за казка така? Не пригадую.

Дід Захарій: А ти слухай.

Жив-був півник.
Ніколи голосно не кукурікав.
Нікому не заважав.
Порався по господарству.
У сусідньому лісі жив ведмідь.
Брудний і смердючий.
В лісі його всі боялися.
Тому носили йому їжу.
Ягоди. Гриби. Медок.
Набридло йому все.
Згадав своє хижацьке нутро.
Вирішив сусіда-півника зжерти.
Разом з пір’ям.
Разом з кишками.
Рикнув він на все горло.

Грюкнув лапою.
Аж земля затріщала.
Злякався півник.
Заметушився.
Глибоко вдихнув.
Заспокоївся.
Сів на паркан.
Прикинувся сплячим.
Пришкандибав ведмідь.
Півник схопився.
Виклював йому очі.
Ведмідь заревів від болю.
Побіг.
Впав у прірву.
Розвалився на частини.
І здох.
Звірі в лісі зраділи.
Півнику дякували.
За нове життя.
За вільнУ країну.
От і казочці кінець,
а хто слухав молодець!

*Як тільки **Дід Захарій** закінчує казку, з двору чути голоси і шум.*

Голос: Ей!

Тоня: Хто там?

Левко: Не знаю.

Голос: Є хто живий?

Дід Захарій: То наші прийшли. Гітлер гапут, значить.

Левко: путлер капут, значить.

*Голосно кукурікає **Півень**.*